

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” ieșe în săptămână.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. său 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 227.

Brașov, Joi, 12 (24) Octombrie

1895.

„Abzug Croații!”

S'a țin, și se repetă mereu, că spatele studenților croați, cari au demonstrat în contra stégului unguresc, ardându-l în piața Jellacică din centrul orașului Agram, stă întreaga opoziția croată.

Cu mai mult drept se poate spune, că îndrăgii tinerimii universitare, care strigă așii pe străzile Pestei: „Abzug Croații”, stă întreaga opoziția maghiară.

În ce privește tinerimea croată, spus-o destul de lămurit unul din membri opoziționali ai consiliului comunal din Agram, că în împrejurările de astăzi, când nu domnesce încă înțelegere între Unguri și Croați, „junimea croată a făcut o potă mai multă onoare stégului unguresc ardându-l, decât Maghiarii, cari vor să-l octroeze poporului croat, ca semn al subjugării”.

De aceeași părere sunt și studenții croați din Viena, cari în număr de peste o sută și-au declarat simpatia pentru colegii lor din Agram. Suntem convingși, dic ei în declarația lor, că studenții din Agram n'au avut altă intențiune decât de-a protesta în contra octroierii ideilor streine.

Firesce, că cu totul altfel cugetă tinerimea maghiară. Demonstrațiile ei anti-croate au avut de scop a introduce acțiunea parlamentară a opoziției. Acastă acțiune tinde a dobândi satisfacțiune pentru vătămarea vașei statului ungar din partea Croaților, seu mai bine țin a se folosi de acest privilegiu pentru a da o lovitură guvernului și șefului lui br. Banffy.

Și într'adevăr opoziția maghiară a hotărât ca din incidentul arderei stégului unguresc în Agram să facă un asalt combinat asupra poziției cabinetului Banffy.

Opoziționali din stânga extremă

s'au unit și au ales pe însuși Francisc Kossuth, — pe fiul marelui revoluționar, care prin vehemența sa a fost provocat odinioară conflictul cu Croații, ce a izbucnit atât de sângeros — la 1848/9 — ca să interpeleze pe ministru-președinte în atacarea demonstrațiilor din Agram. Din partea partidei așa numite naționale a interpelat contele Apponyi.

Interesant este, că Francisc Kossuth a introdus interpelația sa prin afirmarea, că tinerimea croată, care a demonstrat în piața Jellacică, a reprezentat opiniunea publică croată. Lui nu-i este de ajuns satisfacțiunea ce-a dat-o majoritatea consiliului comunal din Agram, exprimându-și părerea de de rău pentru cele întâmplate, ér decât l'au ales pe Banffy cetățen de onoare, acesta privesce numai cinstita lui persoană și n'are nimic comun cu națiunea maghiară.

Kossuth vede în vătămarea stégului unguresc semnul unei bóle vechi. Guvernele dela 1868 încóce n'au știut să valoreze idea de stat maghiar în Croația cu energia cuvenită, n'au știut să controleze cum se cade autonomia croată.

Nu se plânge însă numai în contra atentatului, ci mai cu seamă în contra atitudinii ministrului-președinte Banffy, care n'a știut să stăruască pe lângă Regele maghiar și să l'indemne a condamna în mod mai energic acel atentat contra statului maghiar. Banffy, dic Kossuth, nu și-a împlinit îndatorirea sa ca prim consiliar al regelui maghiar.

Acest prim consiliar însă a căutat de-ocamdată să încunjure de a răspunde la interpelația lui Kossuth și la aceea a lui Apponyi, ér partisanii săi au făcut tot posibilul, ca să împedec de a se pune la ordinea zilei cestiunea satisfacțiunei pentru vătămarea stégului unguresc din partea croată.

Orî se va discuta pe larg, orî nu cestiunea acestei satisfacți în

dietă, este fatal pentru Maghiari și pentru vașă guvernului și a statului ungar, că de-odată cu strigătul „Dole madjarski zastava”, ce face să se cutremure piefele din Agram, în Budapesta, capitala ungară, răsună din nou strigarea sêlbatică „Jos cu Croații!”.

Situația Monarchiei austro-ungare.

Intr'unul din numerii săi mai recentî „Neue Freie Presse” espune în modul următor situațiunea din monarchia Austro-ungară:

În diferite puncte ale Monarchiei se ivesc nisuițe, cari lucrăză pentru răsturnarea actualei ordine constituționale a Monarchiei.

În Boemia, feudalii și Cehii au opus constituția boemă constituției austriace. În Stiria, Carintia și Țările litorale, Sloveni cer unirea teritoriului în care predomină limba slovenă, într'un teritoriu politic. În Dalmația, Croații au pus în programul lor deslipirea acestui teritoriu de Austria și unirea sa cu regatul Ungariei. Antisemiții din Viena duc o luptă pronunțată contra principiului dualist, și proclamă rășboiul de supunere a Ungariei.

Dincolo de Leitha, adaugă citatul diar, iredentiștii români pretind desființarea unirei cu Transilvania, restabilirea principatului și anexarea teritoriului locuit de Români. În Croația, Starcevicianii și Strosmyerianii vor să anuleze concordatul cu Ungaria și să creze un stat slav, având drepturi egale cu Austria și Ungaria, și care să cuprindă Croația, Dalmația și provinciile ocupate.

Nu trebuie uitat nici noul partid: partidul popular din Ungaria, ai cărui șefi sunt hotărâți să dea cu toporul în constituția ungară, pentru a abroga legile politico-religioase și a pleca Ungaria sub jugul concordatului care se va reînoi.

Reprezentanții tuturor acestor agitațiuni și atacuri contra ordinei constituționale esistente sunt legați între dênșii. Românii au făcut un pelerinagiu la antisemiții din Viena, contele Ferdinand Zichy

oferă naționalităților din Ungaria coalisarea cu partidul său (!?); d-l Lueger jôcă pe avocatul Slovenilor și Croaților din Austria, ca și pe al Românilor, Slovacilor și Starcevicianilor din Ungaria. Și toate aceste elemente, cari se resvrătesc contra ordinei constituționale a Monarchiei și țintesc la răsturnarea ei, au tôte o caracteristică ciudată: le place să se drapeze în mantaua dinasticismului, caută să provôce credința, că numai interesul dinastic e motorul tuturor acțiunilor și nisuițelor lor, și fac ca și când ar fi închiriat sentimentul esclusiv al lealității către Tron, și trebuie să apere Corôna contra sfetnicilor ei.

Aprópe s'ar puté ajunge la ideea, că și cu ocazia demonstrațiilor recente din Agram, tot dinasticismul a fost motivul principal. Voia să se arate în fața monarchului dușmănia și ura contra Ungariei.

Aceia cari voiesc să răstórne ordinea constituțională uită însă un lucru, adaugă diarul vienes: ordinea acesta pe care voiesc să o răstórne e opera unei lucrări mari, e fructul unei activități de aprópe trei-deci de ani a împératului, cu a cărui voință și sancționare s'a creat această ordine constituțională, și a devenit fundamentul acestei Monarchii. Uneltirea, care tinde să răstórne ordinea stabilită de împérat, ca rezultat al unei munci guvernamentale spinóse, în unire cu factorii constituționali ai monarchiei, e în opoziție directă cu actele Corônei, și lealitatea mincinoasă e contrastul adevératului dinasticism, căci pune voința și faptele monarchului într'o contradicere, care este esclusă din stima datorită Corônei.

Sfîrșitul conflictului

(Din camera magnaților.)

În ședința dela 21 Octombrie n. c. a camerei magnaților s'a pus capăt, cum am anunțat în numărul de ieri, vechiului conflict iscat între cele două camere din cauza proiectelor de reformă politică-bisericăsoă.

S'a pus la vot pentru a patra-óră proiectul de lege privitor la liberal exercițiu religiosar, care cu o majoritate de 7 voturi a fost primit, împreună cu tôte acele

FOILETONUL „GAZ TRANS.”

Memoriile lui Rochefort.

(F i n e.)

Vięta mea a fost fôrte variă și agitată. Ca fiu al unui poet, apoi ca însuși poet, ca autorul mai multor farse, ca diarist, deputat și osândit, m'am învêrtit în tôte cercurile, și am âmblat în întreaga lume. Pe când eram încă copil mic m'adese-ori mă lua tatăl meu cu sine la probele pieselor sale. Abia eram de cincî ani când d-șora Fargueil, care juca atunci pe „Demonul nopții”, îmi făcea presente de bombóne în Foyerul teatrului Vaudeville. De-altmiedrelea și eu o aflam atât de frumósă și fermecătoare, încat acasă niciodată nu vorbeam despre ea, fără ca să esclăm din adâncul inimei: „Aș adora-o!” De aceea mama mea în anii mai târđii se îndatina a mă întreba: „Dér și acum ai adora pe d-șora Fargueil?”

Când eram de șapte ani, adese-ori mă legâna pe genunchi madama Doche, care juca rolul principal în farsa „Pași și pascărițe”, scrisă de tatăl meu. Pe când

eram gimnasist, mă invită odată Rachel la masă. Editorul Hetzel mă duse la ea, imediat după-ce își împlinise față cu mine rolul ca naș, deóre-ce chiar când eram sê intru în gimnasiu, în etate de 11 ani, mamei mele îi veni în minte, că uitase a mă boteza.

În anul 1848 mă primi Lamartine, care atunci stetea în culmea gloriei, în Rue dela Ville l'Evêque. Două-deci de ani mai târđiu îl vedui éráși. Îmbétrânise și se făcuse gros, gâtul îi era plecat și nasul roșu. Astfel stetea în antișambra financierului Polidore Millaud, și aștepta să capete piesele de 20 franci, după cari poetul venea în mod atât de proaic ca să-i ia în primire.

Înainte de ce mă amestecai în politică și înainte de-a zăcé ani de zile prin temaiți și prin exil, îmi petreceam timpul âmbland prin musee și esposiții de tablouri, căci deja în copilăria am învêțat a prețui și iubi tablouri vechi la un artist bétrân, care se ocupa cu restaurarea de tablouri. De aci mi-am însușit mania de-a scruta pe la neguțatorii de anticități după obiecte prețioase. Adese-ori părăsesc cea

mai alésă societate, pentru de-a puté sco-toci prin prăvălii vechi, uade scrutez și esamines rame róse de viermi. Dă omul de multe-ori pe acolo de lucruri surprindétore, dér și mai de multe-ori de — stelniți.

Am apucat și timpul de decadentă al artiștilor în pictură, cari la început își vëndură tablourile cu prețuri fabuloase și totuși ajunseră pe încetul să fiă proletari. Am vădut însă pe alții și propășind, așa încat li-se ocupăneau cu aur tablouri de acelea, cari mai înainte zăcuseră în pulbere. În tinerețele mele locuiam în același etagiu cu Corot, și am vădut cum zrunca el pe podinele odăii și cum călca în picioóre peisagiile sale, cari stîrniră admirațiune generală la cea din urmă esposițiune a tablourilor lui Corot în palatul Galliera. La un mic neguțator de opuri artistice în Rue Notre-Dame de Lorette întelni pe Millet. El își îmbia acelaia pentru 300 franci un tablou, care mai târđiu se vënduse pentru 57.000 de franci, și care reprezenta pe e femeia, ce cósé la lumina lampei. Am vădut epistole de ale lui Millet, în cari marele artist, ale cărui și cele mai mici desemnuri se ridică astăzi

până la cer, soriea desperat: „Nu utesz a trece pe dinaintea fleșerului. N'am doi franci în tótă casa, și acesta duréză acum deja de două-deci ani.”

Astfel mi-am petrecut vięta sguduită de atâtea incidente, am trăit în cercul bărbaților celor mai renumiți și am fost amestecat aprópe în tôte catastrofele. În tot casul atât dușmanii, pe cari i-am căștigat, cât și aceia, pe cari îi mai pot câștiga, nu-mi vor denega recunoștința, că eu niciodată n'am atacat pe nimeni pentru de a-i face concurență, și nici din motive josnice de rivalitate. Niciodată nu m'am bătut după posturi și onoruri. Déca încercam să răstora pe cine-va, ceea-ce se întempla adese-ori, atunci nu-i diceam: „Ote-toi de là, que je m'y mette” (Dă-te jos de acolo, ca să mă urc eu), oi în întreaga mea vięta am urmat următorei devise: „Ote-toi de là, que je ne m'y mette pas.” (Dă-te jos de acolo, ca să nu mă urc eu).

(„Pol.”)

V. S.

părți, contra cărora membrii opoziției din camera magnaților au luptat într'un mod atât de energic și hotărât timp de doi ani de zile.

Acum „liberalii“ jidano-maghiari jubilează și saltă de bucuria învingerei. Neconfesionalitatea, sau mai bine zis păgânismul, are să fie în scurt timp ridicat la valoare de lege. Cine va voi să mai aibă o biserică și să mărturisască vre-o credință, o va face; cine nu, e liber de-a se lipsi de acestea. Jidovismul e ridicat în rangul bisericilor creștine, având aceleași drepturi și aceleași avantagii în toate privințele, dată fiind și posibilitatea de-a trece la legea jidovăscă.

Acestea sunt principalele puncte ale celei mai noue învingeri raportate de partida „liberală“ a guvernului în camera magnaților. Causa acestei învingeri însă nu este a se atribui vre-unei slăbirii a opoziției, a căreia putere de rezistență este tot așa de viguroasă, ca și înainte, — ci învingerea are s'o mulțumescă guvernul numai împrejurării, că de astă-dată n'a cruțat nimic pentru de-a scoate voturi chiar și din pietri. Nu prin forța argumentelor, ci prin puterea numerică, pe care a știut-o să și-o înmulțescă și să și-o pună în mișcare cu totă forța posibilă, a raportat guvernul și aderenții săi această învingere.

Discuțiile au fost scurte, mărginindu-se mai mult numai la nisce declarațiuni. Din partea opoziției lupta a susținut-o contele Ferdinand Zichy. El a și vorbit mai întâi în contra §-lui 23, privitor la neconfesionalitate. Acest § însă a fost primit cu toate acestea cu 118 contra 111 voturi. Asemenea au fost primiți paragrafi 22 și 24, fără dezbateri, prin sculare.

La § 25 (după textul comisiunii de trei § 22), care cuprinde trecerea dela creștinism la jidovism, dispune, ca paragrafi 1—8 ai art. de lege LIII : 1868 să se estindă asupra tuturor confesiunilor recepte, prin urmare și asupra celei israelite (a căreia recepțiune s'a făcut prin legea nu de mult sancționată.)

Contele Ferd. Zichy a propus să se stergă § 25 (resp. 22). Articulul de lege LIII : 1868, dise el, privitor la reciprocitatea confesiunilor creștine, voiți să-l estindeți și asupra confesiunii jidovăscă, prin urmare asupra unei confesiuni ne-creștine. Eu nu pot nici-odată să consimt la aceea, ca cel odată botezat să se potă trece în mod legal la confesiunea jidovăscă, de-orece după învățăturile bisericice, botezul lasă în om urme, ce nu se pot șterge. Un creștin nici că poate vota acest paragraf; cel ce-l votează însă, tăgăduiesce religia și pe Dumnezeu lui... (Căți-va membri din partida contrară rid.) Pot numai să compătinesc pe aceia, cari sunt în stare a ride asupra unei astfel de observări, — cari sunt în stare a-și face haz din aceea, că țera se despăie de caracterul ei creștin și că Dumnezeu se detronizează... Dacă acest § va deveni lege, Ungaria încetăză de-a mai fi un stat creștin („Eljen“-uri sgomotose în drăpă, mare mișcare în stânga.)

Ministrul de culte Wlassiós protestează contra observării ante-vorbitorului, după care prin primirea paragrafului țera s'ar despoia de caracterul ei creștin. Dice, că și în alte țări există asemenea dispozițiuni, fără ca ele să și fi pierdut caracterul creștin. Vede, că propunerea contelui Zichy e îndreptată în contra Jidovimeii, care însă nu merită această tractare. Se roșă, ca camera să primescă §-ul, după cum l'a stabilit comisiunea de trei.

Punându-se la vot contra-propunerea lui Ferd. Zichy, această se respinge cu 120 voturi contra 113, prin urmare cu o majoritate de 7 voturi.

Contele F. Zichy mai propune un adaus la acest §, respective un nou §, der propunerea lui se respinge, ér ceialți paragrafi se primesc fără dezbateri.

Ședința, la care au luat parte și toți arhierii români, se încheie la 2 ore p.m. Observăm, că și de astă-dată magnatul Dr. Iosif Gal a votat cu cei din tabăra guvernamentală. Dintre episcopi, numai episcopii

unguri reformați și unitari au votat cu guvernul.

*

Votarea de ađi, prin care s'a primit proiectul privitor la liberul eseroițiu religios, este a se ascrie, dice „*Budapester Tyblt.*“, numai și numai influinței monarhului, căci prin nobilitările săvirșite de curând s'au schimbat cu totul raporturile voturilor în camera magnaților. O majoritate de 7 voturi partida guvernului n'a dobândit-o până ađi în tot decursul luptelor bisericicești-politice. Din rândurile opoziției au lipsit căți-va și acesta s'a esplicat așa, că cercurile vieneze doresc să se sfirșescă odată lupta bisericicească politică.

Acosta s'a și întemplat în parlament, der lupta se va continua cu atât mai viu în țera în viața practică.

Din Agram.

Primarul din Agram a conchiat o ședință estra-ordinară a consiliului comunal, la cererea a 21 membri, pentru-ca să fie aleși *Banffy* și *Khuen-Hedervary* cetățeni de onore ai orașului.

Propunerea a făcut-o în ședința de Luni a consiliului comunal *Dr. Tomasić*, motivand-o cu aceea, că br. *Banffy* și *Banul Hedervary* au fost inițiatorii visitei Majestății Sale, prin care a fost distins nu numai orașul ci întreaga națiune. Drept recunoștință orașul să le confere cetățenia de onore.

Folnegović dice, că propunerea este de natură eminent politică. Datoria lui este de-a da espresiune păreri soților săi din minoritate, arătând situația așa cum este. Demnitarii din cestiune sunt purtătorii unui sistem, pe care nu-l putem nici-odată recunoșce, și contra căruia vom lupta, cât vom trăi, deore-ce stăm pe basa deplinei egale îndreptățiri a celor două națiuni surori (zivio!). Putem der să le recunoșcem meritele, der nu-i putem di-tinge. Visita Majestății Sale a răsturnat calumnia dușmanilor noștri, și a dovedit, că în Coroația nu există partidă politică, care să lupte în contra tronului, și care să nutrească curente, ce voiesc să aducă în conflict interesele monarhiei cu cele ale Croației. Calumnia îndreptată contra partidului dreptului a fost nimicită prin urmare prin primirea însuflețită a regelui, der în același timp s'a întemplat ceva, ce pare a fi érași în contra noastră, adevăd demonstrațiunea stndenților, care va fi una din cauzele, ce ne-au adunat aici.

La votare s'a primit cu majoritate propunerea de-a proclama pe *Banffy* și pe *Hedervary* ca cetățeni de onore ai orașului Agram.

După acesta primarul *Mozinsky* propuse să se enuncie, că la demonstrațiunea cător-va studenți în contra tricolorului națiunii sore maghiare n'a luat parte nimeni dintre cetățeni, și aceștia condamnă faptul. Tot-odată consiliul comunal declară, că și el condamnă amintitul fapt.

Membrul *Felnegović* dice, că această declarare e superfluă, și crede, că dacă se face o declarare, trebuie să se facă una pentru toți cetățenii. Propune apoi o rezoluțiune, în care se dice, că având în vedere, că toți cetățenii, fără deosebire de partidă, au dovedit pe timpul visitei Majestății Sale nu numai un tact esemplar, der chiar și recunoștința regelui pentru devotamentul nemărginit manifestat din toate părțile; având în vedere, că asemenea s'au purtat cum se cuvine toți față cu oșpetii și demnitarii aflați aici; având în vedere, că esecul de pe piața *Jellacic* s'a făcut numai de studenții academici, cari au să răspundă pentru aceasta: consiliul comunal nu află nici o cauză pentru care să ia în apărare pe cetățeni sau pe oraș în totalitatea sa, contra scirilor tendențioase ale țăerelor. Recunoștința prea înaltă îl scutesce de toate acestea. Crede, că rezoluția astfel compusă ar corespunde și onorei croate. Voiesce să vorbească și în numele acelora, cărora li-se impută, că ar sta la spatele escedențelor. În poporul croat nu este nici o partidă, care ar aproba escesele

său le-ar fi inițiat. (Zivio!). Acosta e fapta junimei, care e și responsabilă pentru ea.

Folnegović încheie ast-fel: Acelora, cari au vorbit contra incidentului, așa cum au vorbit studenții universitari în Budapesta, le răspund în numele acelora, ce sufer ađi în închisore, în numele părinților ca și a copiilor lor, că ei vor aduce aceluiași steag la același loc cu capetele descoperite cele mai entusiaste ovațiuni, și vor dovedi cea mai adencă venerațiune, decât acest stég va fi un simbol al sincerei uniri frățesci între cele două națiuni (Zivio!) Pe câtă vreme însă acesta nu se întemplă, junimea croată a făcut pôte stégului maghiar prin arderea lui o mai mare onore, decât *Maghiarii*, cari voiesc să-l octroeze poporului croat ca semn al subjugărei (Zivio).

În fine majoritatea a primit propunerea primarului, și s'a ales o deputațiă de opt inși, care să predea diplomele respective ministrului președinte și Banului.

Impăratul Wilhelm și Lobanoff.

„*Localanzeiger*“ din Berlin afirmă, că ar fi aflat din isvor sigur următoarele amănunte din convorbirea ce a avut-o împăratul *Wilhelm* cu prințul *Lobanoff*, ministrul de esterne rusec, în *Hubertusstock* :

Lobanoff îi împărtăși împăratului, ca cea mai ferbinte dorință a țarului ar fi să se întâlnească și să vorbească atât cu *Wilhelm*, cât și cu monarhul *Austro-Ungaric*. Țarul speră, că dorința lui să va implini deja în toamna aceasta.

Mai departe îi împărtăși *Lobanoff* împăratului german, că în *Francia* a câștigat convingerea, cum-că atât guvernul, cât și populațiunea doresc în mod sincer pacea; de aceea se pôte spera, că secolul acesta se va fini pațnic.

Impăratul *Wilhelm* răspunde, că și el împreună cu rudele sale doresc sincer pacea, și se va bucura foarte mult, decât *Francieii* își vor pute sërba neconturbați și în cea mai deplină liniște opoziția lor festivă de pace, proiectată pentru anul 1900, de-ore-ce această opozițiă este o operă culturală eminentă.

Lobanoff trecu apoi la cestiunea *ost-asiatică*, și dise, că *Rusia* nici-decum nu pôte suferi, ca *Iaponezii* să se stabilească în *Coreea*, de unde ei apoi ar pute molesta necontant atât pe *Ruși* cât și pe *Chinezii*. În cazul acela *Rusia* ar fi silită să țină tot-déuna armate mari în *Siberia*, ceea-ce ar pretinde imense jertfe materiale. De aceea *Iaponezii* în tot cazul trebuie să iasă din *Coreea*.

România agricolă.

V. Starea agriculturii actuale.

(Urmare).

Trecând acum la îndestrarea și cultura moșiilor mari și mici, tabloul va fi și mai puțin îmbucurător. Am văduț mai sus cauzele, pentru cari proprietarii n'au mai putut face și nici n'au făcut nici o îmbunătățire pe moșiile lor.

Sunt foarte multe moșii de sute și mii de pogone întindere, cari nu au nici curte măcar, nici casă de locuit pentru proprietar sau arendaș, și acesta trebuie să ședă cu chiriă în sat la un țeran, ori în casă țerănescă. Dacă are ceva instalațiă, ea este compusă din o casă de gard, ori poiantă. Om cu avere, și care face afaceri de sute de mii de lei pe an, îl găsesci ședând într'un bordeiu în pământ, sau într'o hurubă, care stă să se derime în fiă-care moment. Omenii cu cultură înaltă, cu pozițiă însemnată în societatea înaltă, cari au cutreerat toate țerile culte ale Europei și cunosc toate măririle și frumșetele lumii, nu au la moșiile lor instalațiuni și confort cât un simplu țeran din alte state.

Ei nu fac instalații, fiind-că nu șed pe la moșii, și nu stau la moșii, să vadă ce se petrece acolo, fiind-că

nu au unde locui și cu ce se hrăni, ar trebui să trăiescă acolo în cea mai mare miserie, — deci mai bine trăiesc la *București*, ori se duc la *Paris*, *Viena*.

Arendașii, cari în cea mai mare parte au fost și sunt recrutați din clasele cele mai de jos ale societății, li-au dat pe moșii cât au cerut, și nu li-au cerut în schimb proprietarilor să le facă nici o îmbunătățire pe moșii, fiind ei omeni cu puține necesități față de viață și societate. Și prin aceea i-au năvărit de nu vor nici să audă de chetueli pentru ecarete și îmbunătățiri pe moșii. Și dacă i-ar cere un arendaș vr'unui proprietar să-i facă acestea, vine un altul, care o ia și fără de acele. Apoi de obicei nici arendașul nu stă la moșii, decât până seceră și treeră, și acolo nu are decât un vâtaf, și acesta de obicei este un ignorat și fără de nici o pretențiune.

Afară de casă, arare-ori găsesci grajduri, șoprone, magazii; mai găsesci însă, ori nisce coșare de porumb destul de primitive și acelea ori că sunt numai nisce pari, împântați în pământ, pe cari pe timpul culesului îi transformă în coșar pentru pus porumb. De treerat se treeră sub cerul liber, ér pe timp de ploe, bucatele se acoper cu paie vârsate pe mușamale ori în saci, și dela ariă se trimit de-a dreptul la gară, și apoi la *Brăila*. La gară li-a făcut guvernul pretutindenea șoprone deschise, acoperite cu tinichea ondulată, și docurile dela *Galati* și *Brăila*.

Acesta este cazul obicnuit pe toate moșiile arendașesci. Omenii de serviciu șed în colibe sau bordeie făcute în pământ, ér vite nu sunt, și dacă sunt, ele sunt adăpostite după șirile-grămeșile de paie, ori cu trutul ascune în paie. De multe-ori omeni și animale împart unul și același culcuș și adăpost — paiete.

Puținele mașini, 2—3 pluguri, mactimum 10, 2—3 mașini de smenat, mașinele de secerat și mașina de treerat stau afară sub cerul liber, în ploe și pic.

De grădină, de pomi, parc, plantații etc., nu se pomenesce. De multe ori pe moșia, de multe mii de pogone întindere, nu ai un singur copac ori tufă, nu ai un băț de lemn să arunci după un căne. Numai unde și unde, pe moșia întinsă și șesul imens, zăresci câte-un armament — constând din câte-o șiră colosală de paie, părăsită, ori câteva vite în jurul ei, care îți aduce aminte, că tu te găsesci tocmai în *Sachara*, ci ești într'o țera civilizată și cu cultură.

Dacă întâlnești omeni în drumul tău, te îngrozesci de aspectul lor — cu fețele leșinate de foamă cu hainele lor rupte și murdare, cu vitele leșinate, ca și ei, — ér părădarii, vâtafii și ispravnicii, stând în jurul lor, înarmați până la dinți — cu puști, revolve, cu iatagane și hangiare la brâu — încuragându și ținându-i la muncă și dreptate.

Raporturile vechi patriarhale, atât de educative și armonioase proprietății mari asupra celei mici, autoritatea și influința personală unde au ajuns!!!

De s'ar scula din mormânt *Sulzer* și *Wolf*, străini de neam nostru, cari nu puteau în de-ajuns lăuda și slăvi frumșetea moșiilor bogăția țerilor noastre, ca să vadă ce au ajuns ele și unde ne-a dus sistemul: *laissez faire, laissez passer*.

Și totuși strigăm cu toții: cultură, progres, reducerea speselor de cultură, ca să putem arunca multe cereale la *Brăila* și *Galati* să putem susține concurența cu *America!!!*

(Va urma)

SCIRILE ȚILEI.

— 11 (23) Octomvre.

Noii miniștri români, afară de Stătescu, au fost Luni în Sinaia spre a se prezenta M. S. Regelui Carol și A. S. R. principelui moștenitor. — Ministrul de rebel, generalul Budișteanu, chiamând Sâmbăta trecută în cabinetul său pe toți oficerii din administrația centrală de război, și-a exprimat înaintea lor dorința, ca oficerii să nu mai ia parte la luptele electorale.

— o —

Programa serbărilor împreunate cu adunarea generală a Societății pentru fond de teatru român e următoarea: Vineri în 13 (25) Octomvre o. sera la 8 ore: Săra de cunoștință la Hotelul „Central” Nr. 14. Sâmbătă în 14 (26) Octomvre: La 10 ore a. m.: Ședința I a societății în sala festivă a gimnas. român. Săra la 7 ore: „Serata musicală” a reuniunii române de cântări din Brașov, „Representațiune teatrală” de diletanți și petrecere de dans; toate în sala Hotelului „Nr. 14”. Duminecă în 15 (27) Octomvre: La 11 ore a. m.: ședința II a Societății în sala festivă a gimnas. român. La 2 ore p. m.: Prânz comun în sala Hotelului Nr. 1.

Subscrierul comitet aranjator își ia voia a face apel la întreg publicul român, de a participa în număr cât se poate de mare, atât la ședințele acestei societăți, cât și la toate întrunirile festive, ce se vor aranja cu ocaziunea adunării generale, aprijinind astfel societatea întru realizarea scopurilor sale culturale românești. Biletele pentru serata de Sâmbătă se află de vânzare la librăria N. I. Ciurou și sera la casa. Inscriserile pentru prânzul comun se fac la d-l prof. G. Chelariu, până Vineri sera. — Pentru comitetul aranjator: Virgil Onițiu, president; George Chelariu, Dr. Iosif Blaga.

— o —

Măsura extraordinară. După cum anunța „Timpul” de astăzi, d-l general Lahovari, șeful statului major al armatei române, e pus în disponibilitate, ca măsură disciplinară.

— o —

Castigul de 80.000 corone al loteriei de clasă, ce s'a tras Sâmbăta trecută, l'a făcut losul 45.429, pe care îl cumpărase casa de păstrare din Tenke, și pe care imediat înainte de a se face tragerile în Budapesta, directorul numitei case de păstrare îl dăruie unui prieten al său.

— o —

Testamentul ex-impărătesei Eugenia. După cum afirmă ziarele din Paris, testamentul nenorocitei ex-impărătesei Eugenia, soția lui Napoleon III, deja este cunoscut. Ea lasă câte-un suvenir fiicăruia din cei 3834 fii și moștenitori ce-i are. Cea mai mare parte din avere o vor moșteni copiii princesei Beatrice, fiica cea mai tinără a reginei Victoria.

— o —

Avis pentru comercianți. În biroul camerei comerciale din Brașov se pot ceta următoarele escrieri de oferte pentru diferite liferări: Escrierea de oferte a ministerului comun de rebel pentru liferarea a 18.000 țole de iernă, 16.600 cearceafe de vară și 14.000 țole de cai; terminul până la 4 Noemvre 1895, 10 ore a. m. Escrierea de oferte pentru liferare de materiale de lemn în atelierile de mașini ale căilor ferate de stat; terminul până la 15 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a ministerului comun de rebel pentru liferare de haine și alte necesarii; terminul până la 20 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a direcțiunii căii ferate din Budapesta pentru liferare de lemne; termin până la 15 Noemvre 1895. Escrierea de oferte a președintelui tribunalului din Brașov pentru liferare de mese, scaune și alte mobile; terminul până la 11 Noemvre 1895. În fine camera comercială din loc face atenți pe cei interesați, că în anul viitor se va ține în Berlin o expoziția industrială. Detalieri cu privire la toate punctele indicate se pot afla în biroul camerei comerciale din Brașov.

Coresp. „Gaz. Trans.”

Purcăreni, 8 (20) Oct. 1895.

Onorabilă Redacțiune! În nr. 219 al „Gaz. Trans.” s'a publicat o corespondență din Purcăreni, în care se spun lucruri, cari pe noi, cei ce cunoșcem de-aprope împrejurările, ne-au făcut să admirăm talentul născocitor al autorului, care scie să facă din alb negru și din negru alb.

Se vorbește de alegerea viitorului preot al nostru și se acuză credincioșii, pentru ce au ales pe dl Toma Giurgiu și nu pe dl Ioan Bogdan, despre care se ține, că încă de mult s'a pregătit pentru asta și că a fost dorit de popor. Se poate, că d-sa se va fi pregătit; pe noi nu ne privește asta, dăr în ce măsură a fost dorit de popor, acesta s'a vădit destul de bine cu ocaziunea alegerii, când majoritatea s'a concentrat în jurul contra-candidatului, și nu în jurul d-sale.

Ca să ne dăm seamă, pentru ce am votat pentru dl Toma Giurgiu și nu pentru dl Bogdan, acesta ar fi greu, deore-ce ar trebui să facem asemănare între aceste două persoane, comparând trecutul și meritele lor, — lucru, ce chiar din considerare față de persoana d-lui Bogdan nu voim să-l facem. Ar fi și de prisos acesta, deore-ce în ținutul nostru ambele persoane sunt destul de cunoscute. În special, noi cunoșcem pe părintele Toma Giurgiu, încă de când era învățător la noi, ca bărbat harnic, er de când d-sa funcționează ca preot în Zizin, purtarea și meritele d-sale sunt cunoscute mult mai bine în ținutul nostru, decât se mai trebuiesc a-le arăta aci; a dat d-sa destule probe în mica sa parochie de până acum prin conducerea înțeleptă și zelosă, er luptele suportate pentru susținerea școlii, a căreia existență a asigurat-o, formându-i pe de-a-supra și un fond de 1000 fl., sunt fapte vădite și cunoscute de toți în părțile noastre.

Dl Bogdan încă este destul de cunoscut nu numai în cercurile de aci, ci și la Sibiu, unde în două rânduri a cercetat teologia. Cine ar dori să-l cunoască mai de-aprope trecutul n'are decât să se uite în căstăstichele seminariului din Sibiu, căci ele vorbesc destul de elocuent. Nouă ne rămâne să spunem numai, că nici un locuitor din comuna noastră n'a știut, că d-sa a părăsit postul de copist din Brașov și s'a dus la teologie cu scopul, ca să ne fiă nouă preot. De-am fi știut, fiă sigur, că i-am fi spus dinainte să nu se ostenescă.

În Noemvre se va implini anul, de când părintele Ioan Bogdan (tatăl) a publicat poporului în biserică, că are necesitate de capelan, din cauză că-i tremură mâinile și nu mai vede bine să scrie. Vestea acesta a produs bucurie între noi și numai decât poporul s'a consultat între sine și a trimis o deputațiune, constatătoare din mai mulți fruntași din sinul său, la părintele Toma Giurgiu în Zizin, invitându-l să concureze pentru postul de capelan; deputațiunea a declarat încă atunci, că în cas, decă d-sa n'ar concura, ar alege pe altcineva, dăr nici de cum pe dl Bogdan, care decă ar concura și densusul, ar produce numai nemulțumire în popor.

La 9 Aprilie a. c. s'a făcut alegerea de capelan pe lângă stricta observare a Statutului organic și a regulamentului pentru parochii. Biroul a fost compus din ambele partide. Votarea s'a început cu parochul Ioan Bogdan, care în mijlocul poporului a rămas în biserică până la încheierea actului electoral, er fiul său, candidatul, la ușa bisericeii în cimitir, dăr nu cum susține dl corespondent, că ar fi fost scos afară. Vlad Pitiș a rămas afară dela votare din cauză, că ambla prin comună după voturi.

Alegerea a fost protestată, ce-i drept, dăr protestul candidatului Ioan Bogdan a fost scris de vre-o câți-va oameni, cari la venirea comisiunii investigătoare din 9 Iulie c. au declarat înșiși, că ei nu știu absolut ce cuprinde protestul, ci l'au scris pur și simplu la stăruința candidatului Bogdan. Singur parochianul Ion Muntean voia cu ori-ce preț să scotă din perplesitate pe nașul lui. Neputând fi dresat, că ce să răspundă înaintea comisiunii inves-

tigătoare, a scos în decursul cercetării pe Ioan Dima afară din biserică pentru a-l întreba, că „ce să țică?” — „Tot ce vei ști,” adause Dima. — „Ei, dăr ce să țică?... Într'aceea observând, că un al treilea individ îi aude, au intrat érași la domnii comisari. Apoi prin răspunsul dat înaintea comisiunii numai onore nu i-a putut face nașului său.

Lucru natural, că după ce comisiunea de investigare, constatătoare din doi domni cu bună reputațiune și cu mare trecere, n'a putut constata nici cel mai mic abus, scaunul protopresbiteral în conformitate cu legile în vigore a trebuit să întărească alegerea. Svonul, că Măritul Consistoriu arhidiececesan ar fi întărit alegerea, este fapt implinit, ceea-ce dovedesce, că s'a purces cu alegerea foarte corect și just. De dragul, că dl Ioan Bogdan voesc și ar avé plăcere să fie capelan lângă tată-său, forurile bisericești nu pot trece peste voința poporului, ocolind legea. Nu ni-se pot implini toate dorințele, d-le Bogdan!...

Insu-și Escelența Sa părintele arhiepiscop cu ocaziunea sfințirii bisericeii din Doboli a arătat deputațiunii esmise din sinul poporului în persoanele a 4 membri din comitetul parochial, că este pe deplin mulțumit cu alegerea făcută în persoana părintelui Toma Giurgiu, promițându-le, că în curând îl vom avé în mijlocul nostru. Dorința noastră, a întregului popor, este acum, ca în fie-care moment să vină părintele Giurgiu în mijlocul nostru spre a rezolva în comun grelele probleme, ce sunt tare aproape și cari fără concursul densusului s'ar puté termina numai în detrimentul mare al bisericeii și școlii.

Mai mulți parochiani.

Acăși (Sălagiu), 19 Oct. n. 1895.

Domnule Redactor! Eri am înmormântat fetița unui credincios al meu; firesce, că în același mod, ca și înainte de 1 Octomvre n. c.: n'am așteptat după nimeni să-mi dea „îngăduință”, decât adevărta vizitatorului de morți, cum trebuie să procedem dela 1 Octomvre încoco.

Ce să veți însă? Ați dimințat, când eșiam din Biserică dela sf. liturgiă, imi stă în cale conducătorul de matricule de aci, un Ungur, și de unde nu începe a mă interpela, cum de am „cutezat” să îngrop fără să-mi fi dat el îngăduință, căci *nici a îngropa nu-i ertat până ce mortul respectiv nu i indus în matricula lui, ba nici să clopotesc nu-mi este iertat până ce el nu permite;* și-mi dă poruncă, ca pe tatăl fetei morțe îndată să-l aduc înaintea lui, căci alt fel o fi rău, va face arătare.

Am replicat: „D-le, du-te în trebă-ți. Eu am îngropat și voiți îngropa și de aci înainte, fără să aștept îngăduința d-tale; eu cu matriculele d-tale n'am a face chiar nimic; er ce se ține de dispunerea clopotitului, în privința acesta singur Dumneșeu și mai marii mei bisericești imi poruncesc. Ce se ține de porunca d-tale, ca pe tatăl fetei îngropate să-l aduc de față, îți răspund, că mă mir, cum poți avé obrazul a pretinde dela un preot ast-fel de lucru, — să nu ști d-ta ore, că preotul nu-i polițist? Poftesce fă arătare în potriva mea, decă tocmai voesc!”

Lucrul stă ast-fel, că murind fetița, tatăl său a venit la mine, ca la preot, aducându-mi adevărta dela vizitatorul de morți și am scris în matricula parochială casul de morțe, ca și până acum, er pe bietul Român l'am făcut atent, pentru ceea-ce am mărturisit, ca să mērgă, conform legii nouă, și la conducătorul de matricule. El însă a refuzat hotărît de-a merge, țicându-mi, că „el nu-i păgân” și că el 'și-a îngropa fata cu popă, ca și până acur, cum a lăsat Dumneșeu, căci el ferescă Dumneșeu, dăr nu vré să strice legea noastră. L'am reflectat și a doua-ora, Românul însă nici n'a vrut să audă de acestea.

E de însemnat, că conducătorul de matricule mă citase odată la el în „treburile oficioase”, cum țicea el; eu însă nu m'am simțit îndemnat a-i face onorul!

Etă, D-le Redactor, până unde pot să mērgă în zelul lor pseudo-apostoli,

noii „popi împintenați”. V'am comunicat acestea ca semn al vremilor grele, ce străbatem.

Preotul Bălibanu.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 23 Octomvre. Studenții universitari de aci au voit să facă din nou demonstrațiuni er sera, au fost însă imprăștiati de poliția. Pentru astă sera sunt plănuite demonstrațiuni mai mari.

Budapesta, 23 Octomvre. Ascultătorii academiilor de drepturi din Cașovia și Dobrișin și-au exprimat indignarea asupra incidentelor din Agram.

Budapesta, 23 Octomvre. Cele mai multe foi (?) condamnă procederea opoziției maghiare în ședința de er a dietei.

DIVERSE.

Cel mai mare căne danez. Cel mai mare căne danez, care există, aparține Țarului Rusiei, care are pentru el cea mai mare afecțiune. Cănele locuesce în apartamentele private ale Țarului și'l ia cu densusul în toate călătoriile; nu se separă de el nici-odată. Și mai cu deosebire Suveranul Rusiei are o încredere orbă în instinctul cănelui său. În diferite rânduri, daneșul mărând la vederea servitorilor noi ai palatului, stăpânul său le da drumul și nu voia să'i păstreze în serviciu, convins, că cănele ghicea în ei un inamic ascuns al persoanei sale.

Tramway cu conductor subteran. —

Pentru a înlătura inconvenientele tramvayurilor electrice, cu trolley țilnic, se inventă câte o soluție. Etă o nouă dispoziție, care pare a fi originală: Sub stradă există un mic tunel comunicând cu exteriorul, dăr mașina motrică nu mai e în vehicul: ea circulă în tunel trăgând vagonul, la care este ore-cum înhamată. Primul avantaj al acestei dispozițiuni este, că permite conservarea vehiculului material. Tunelul, care este metalic, are 0.80 m. lărgime pe 0.75 înălțime, și se aşedă într'ensul două fire de șini bulonate pe traverse. Pe această cale circulă locomotiva electrică formată de doi motori, de 16 cai în total. Curentul este adus de feeders și conductorii, de pe care contactul este luat printr'un trolley, întorcerea curentului fiind asigurată prin șini, care pot fi perfect isolate. Se poate lega locomotiva direct cu tramvayul, său cu o mică trăsură, în care ar sta numai mecanicul. Cuplearea se face în amândouă casurile prin mijlocul unei bare metalice de 0.015 grosime, care trece prin crăpătura superioară a tunelului și în jurul căreia se înfășoră firele isolate, punând manevra în mâinile mecanicului. O măsură specială este fixată de locomotivă, care curăță tot tubul la trecerea sa.

Resistența calului. Un ofițer rus a sosit la 4 August stil vechi la Oufa dela Deuderhof, de unde plecase la 14 Iunie, pentru a merge în Siberia la Fehita. Între aceste din urmă 2 localități sunt aproape 6500 klm. și ofițerul crede, că va putea merge călare în 150 țile. Până la Oufa sunt deja 2000 klm., și calul de rasă anglo-arab, deși în etate înaintată, pare a fi în o stare escelentă. „L'Elevuer”, care comunică acest fapt, spune că calul nu are poteoave, și că face calea în raport de 8—10 klm. și 6—8 ore, și apoi în 150 țile sunt 30 țile de repaos.

Literatură.

Ultimul volum de Poesii ale autorului român Vlăduță apare peste câte-va țile de sub tipar în editura librăriei Carol Müller sub titlul de „Iubire”.

A apărut Liturgia S. Ioan Chrisostom, compusă pentru cor bărbătesc de Ioan Vidu. Compozițiunea este proprietatea autorului și un esemplar costă 4 fl. Tot de același autor a apărut piesa „Nu desperați”, pentru cor bărbătesc. Prețul 30 cr.

O frumoasă și bogată colecțiune de „Predici pentru Dumineci“, scrise de regretatul și distinsul orator *Iustin Popfju*, a apărut în editura tipografiei „Aurora A. Todoran“ din Gherla (Szamosujvár). În tomul I se află vre-o 47 de predici, dintre care parte au apărut în „Amvonul“, parte sunt scose din manuscrisele rămase de feroicul Popfju. D-l Iuliu Sabo, care a arangiat pentru tipar aceste predici, a făcut un bun serviciu clerului, realizând prin această o vechiă dorință a preoțimeii noastre. Tiparul e curat și frumos, hârtia fină. Prețul unui esemplar constatător din vre-o 500 pagine format mare, este 2 fl. 20 cr.

„Merceologia și Technologia pentru școlile comerciale, profesionale și studiu privat“, de prof. *Arseniu Vlaicu*, Brașov. Tiparul tipografiei Archiepiscopale din Sibiu, 1895. Acest op de mare și netăgăduită valoare se estinde pe 895 pagine, cuprinzând 57 coli de tipar compres și legibil, având și o mulțime de ilustrațiuni. O lucrare de felul acesta n'a apărut până acum în limba românească. Prețul 5 fl. v. a. Se află de vânzare la Librăria N. Ciureu din Brașov.

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: Povestiri economice despre grădărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de *Ioan Georgescu*. O carte foarte folositore pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vânzare la tipografia A. Mureșianu în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciureu, Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**.

Ball-Seidenstoffe v. 35 kr.

bis fl. 14.65 p. Meter — sowie schwarze, weisse und farbige Henneberg-Seide von 35 kr. bis fl. 14.65 p. Meter — glatt, gestreift, farrirt, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg
(K. u. K. Hofliefer.) Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Octomvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.15
Renta de corone ung. 4%	98.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.65
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.90
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii	162.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	144.25
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.85
Renta de aur austr.	121.30
Losuri din 1860	152.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1063.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	481.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.50
Napoleonori.	9.54 1/2
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista	120.25
Paris vista	47.65
Rente de corone austr. 4%	101.—
Note italiene.	45.20

Nou abonament

la
GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Octomvre 1895 st. v.

s'a deschis nou abonament la care invităm pe toți amicii și pri-jintorii șolei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe un an	12 fl.
pe șese luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șese luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se poate face mal ușor prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Prăvălia de manufacturi,

magazin de bumbăcării înalbite și neînălbite și mărfuri țărănesci.

Cea mai veche, mai căutată și bine reputată firmă românească la loc frecuent din piața Sebeșului.

Se vinde din mână liberă.

Reflectanții sunt rugați a se adresa la

D-na Rafila Ohnitz,
Sebeșul-săsesc (Szász-Sebes)

AVIS.

Avem onórea a recomanda on. public pentru

Sesonul de Tómnă și Érnă

fabricatele noastre din lână curată, recunoscute ca solide, pentru care garantăm și anume:

Stofe de rocuri, pantaloni, pardesiuri, pal-tóne de érnă, stofe de uniforme, **Postavuri și Loden** de prima calitate, și execuțiune foarte îngrijită. **Pleduri** pentru bărbați. **Stofe de că-măși. Plapome de lână și covóre de podini.**

Prețuri foarte moderate.

Rugând On. noastră clientelă din loc și din afară a visita magazinul nostru spre a se convinge atât de escelenta calitate a mărfurilor, cât și de ieftinătatea lor.

Cu deosebită stimă:

VILHELM SCHERG & C-ie.

4—8

Caete cu mostre stau la dispozițiã.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise, administratiunii. In cazul publicării unui annciu mai mult de odată se face scădēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans“

Cursul pietei Brașov.

Din 23 Octomvre 1895.

Banconote rom. Camp.	9.49	Vënd.	9.51
Argint român. Camp.	9.40	Vënd.	9.45
Napoleon-d'ori Camp.	9.50	Vënd.	9.51
Galbeni Camp.	5.70	Vënd.	5.75
Ruble rusesti Camp.	129.1/2	Vënd.	—
Lire turcesci Camp.	58.60	Vënd.	—
Mărci germane Camp.	10.75	Vënd.	—
Scris. fono. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Orele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto
la banca
Anstro-Ungară.

„ALBINA“
INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII
FILIALA BRAȘOV

Cec-Conto
la postă
Nr. 505.

primesce depunerii spre fructificare pe lângă 4 1/2 %
netto, solvind însași darea de interese;

scotează polițe comerciale cu 5 1/2 %;

accórdă imprumuturi cambiale și cambial-ipotecari cu 6 %;

deschide credite în cont corrent sub cele mai avantagióse condițiuni;

accórdă împrumuturi pe hârtii de valóre, monede, giuvaere și mărfuri cu 6 %;

cumpără și vinde cu prețurile cele mai convenabile monede și hârtii de valóre indigene și străine, în specialu de cele românești;

rescumpără fără nici o detrageră cupóne, escomptează cupóne înainte de scadență, și

cumpără cu celú mai urcatú prețú cupóne dela efecte române;

efectuează în modulú celú încassări și plăți pe piețele din țeră și mai culantú streinătate;

esecută în comisiune ori-ce însarcinări de bancă sub cele mai ief-tine condițiuni;

închiriază magazine și locuri libere de depou, pe teri-toriulú său strada Gării Nr. 45, care, situatú nemijlocitú lângă gara drumului de fier de statú, e legatú prin șine proprii cu acesta și investitú cu dreptulú de vămuire și cântărire oficióasă prin organele drumului de fier de statú;

primesce în calitatea sa ca reprezentanță principală a so-cietății de asigurare EQUITABLE din New-York oferte pentru asigurări pe viață sub condițiunile favorabile, parti-culare a acestei societăți.

Onorabilelorú administratiunii de fonduri și p. t. D-lorú capitaliști le recomandă pentru plasarea de capitale **Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“**

ale cărorú cupóne se rescumpără semestrulú fără nici o detrageră, și cari se află de vânzare în cursul dílei a bursei din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de corone. Comparendú cursurile și produsulú celorlalte efecte indigene, se poate sustinea cu totú dreptulú, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

suntú și relativú cele mai ief-tine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelor „Albina“ e garantată prin valórea celú puținú întreitá a ipotecelorú pe bara cărorá se esmitú, prin fondulú specialú de asigurare a scrisurilorú fonciare care e de fl. 200,000 și în fine prin totalitatea orí și cărei alte averi a institutului.

88 *

Orele de cassă dela 8—1.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:
Tr. accelerat: — ore — m. dimineța.
Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 ore 25 minute séra.
2. Dela Bucuresci la Brașov:
Trenul accel.: 2 ore 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 ore 20 m. după améđi.
Trenul de persoane: 9 ore 8 minute séra.
Trenul accel.: — ore — minute séra.
3. Dela Zérnesci la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 7 ore 36 min. dimineța.
Trenul mixt: 1 órá 29 min. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. séra.
4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.
Trenul de pers.: 8 ore 15 min. dim in.
Trenul de persoane: 1 órá 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 ore 12 min. séra.
5. Dela Sinaia la Brașov*)
Trenul de persoane 7 ore 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta
Trenul mixt: 5 ore 8 min. dimineța.
Trenul accel.: 2 ore 45 min. după am.
Trenul de persoane: 7 ore 43 min. séra.
Tr. accelerat: — ore — min. séra.
2. Dela Brașov la Bucuresci:
Trenul de pers.: 3 ore 55 min. dim in.
Tr. accelerat: — ore — m. dim in.
Trenul mixt: 11 ore înainte de améđi.
Trenul accel.: 2 ore 19 min. după am.
3. Dela Brașov la Zérnesci. (Gara Bartolomeiu.)
Trenul mixt: 8 ore 35 min. dimineța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 0 ore — min. séra.
4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.
Trenul de persoane: 3 ore 1 după am.
Trenul mixt: 8 ore 50 minute dim in.
Trenul de pers.: 5 ore 20 min. dim in.
5. Dela Brașov la Sinaia*)
Trenul de persoane 6 ore 40 min. séra.

*) Acest tren circulază numai Joia, Dumineca și la sėrbători.